

Πραγματεύσασθε έως ἔρ-
χουσι (Λουκ. ιθ', 13).

ΠΑΝΔΑΙΣΙΑ

... Δραστηριώτερον ἄλλο μέ-
σον εἰς φανερώσιν τῆς ἀλη-
θείας παρὰ τὴν τυπογραφίαν
νὰ ἐπινοηθῆ ἦτον ἄδυνατον.
(Κοραῖς «Συνέχ. ἱερ.» σελ. 427)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΫΠΗΡΩΤΕΑ

Ἑσωτερικὸς φρ. 6
Ἐξωτερικὸς φρ. 7

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν
ἔγγραφα δὲν ἐπι-
στρέφονται.

ἩΘΙΚΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΗ: 1-ῃ ΚΑΙ 15-ῃ ΕΚΑΣΤΟΤ ΜΗΝΟΣ

Τῇ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: ΠΟΛΩΝ ἈΝΤΡΩΠΩΠΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΥΠΟ

Δ. Χ. ΔΑΝΙΗΛ

ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Ἠ ἔλη 8 σελ. 25 φρ.
Ἠ ἡμίσεια . . . 15
Ἠ γραμμὴ 0,25

Μελέται ἐπιστημονί-
και, κοινωνικαὶ καὶ δι-
δακτικαὶ συμφωνοῦσι
πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ
Περιοδικοῦ, κατα-
χωρεῖσθαι.

Διεύθυνσις: Rédaction de la Revue-grecque «Πανδαισία» — VARNNA (Bulgarie)

Ο ΙΑΤΡΟΣ

Δ-ρ Δ. Α. ΓΛΑΝΤΣ,
ΜΑΜΜΟΣ

ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΣ

ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ,

ἐγκλιθίσταται ἀπὸ σήμερον ἐν Βάρνῃ, ἐν τῇ γωνίᾳ τῆς ὁδοῦ Πρεσλάβ-
σικας (παρὰ τῷ καταστήματι τοῦ κ. Παρούση Γεωργίου) καὶ Ὀγ-
ρίδτσικας (παρὰ τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Ἰ. Δράκωφ) καὶ θεραπεύει ἀπὸ
τῆς 7—9 π. μ. καὶ 1—4 μ. μ.

ΤΟΥΣ ΠΤΩΧΟΥΣ ΔΩΡΕΑΝ

1—3

ΠΛΗΩΜΑΤΟΥΧΟΣ διδάσκαλος, γνωρίζων τὴν βουλγα-
ρικὴν, γαλλικὴν καὶ τσερκετικὴν, προηγουμένως ἀδυνατοῦς
μαθητῆς. Πληροφορίαι παρ' ἡμῶν. 1—2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το παράδειγμα.—Ὁ γάμος κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον.
(Συνέχεια).—Ἡ ἀρχὴ τῆς Κυριακῆς καὶ ἡ ὑγιεινὴ.—Περὶ ὕ-
φους ἐκκλησιαστικοῦ ἐν τῇ μοσιῇ.—Ποικίλα.—Ἀγγελίαι.—
Ἀλληλογραφία.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Σ ΗΜΕΡΟΝ, ἀγαπητέ μου φίλε, λαμβάνεις
ἐπιστολήν. Ἡς τὸ περιεχόμενον εἶναι
τὸ δυσκολώτατον, διότι σήμερον θέ-
λω σοὶ διηγήσασθαι περὶ τοῦ σπουδαιότη-
του ἐν πάσῃ τῇ πνευματικῇ ἀνατροπῇ, περὶ ἐκείνου
δρῆλ., ἄνευ τοῦ ὁποίου πᾶσα φροντίς, πᾶς κόπος καὶ

τέχνη ἀποβαίνουσι μάταια, ἀλλ' ὅπερ αὐτὸ καθ' ἑαυ-
τὸ πλέον τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἔργου τῆς ἀνατροπῆς σιω-
πῶν μὲν καὶ ἀπαρτηρήτοις, ἀλλὰ βεβαίως, ἀ-
πὸτελεῖ. Τοῦτο δὲ εἶναι τὰ περὶ τὸν νεανίαν. Ἡ
συναναστροφή του, ἰδίᾳ δὲ καὶ μάλιστα τὸ σὸν πα-
ράδειγμα

Σωματικῶς δύνασαι νὰ ἀναθρέψῃς τοὺς παῖ-
δάς σου ἀρκετὰ καλῶς, καὶ ἂν μὴ ὁ ἴδιος εἶσαι πρό-
τυπον εἰς αὐτούς· δύνασαι νὰ φροντίξῃς ὥστε νὰ ἔχω-
σι καθαρὸν ἀέρα, καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχη τοιοῦτος ἐν τῷ
γρῦφίῳ σου, νὰ πλύνωνται, νὰ λούωνται, καταλλή-
λως νὰ ἐνδύωνται, καὶ ἂν μὴ σὺ αὐτὸς τοὺς κινό-
νας τοῦ βίου τηρῆς, τοὺς ὁποίους ἀπαιτεῖς νὰ τηρῶ-
σιν οὗτοι· δύνασαι νὰ ἐπιρρονήξῃς τὴν ὑγίειαν αὐτῶν,
καὶ ὅταν ἀκόμη τὴν ἰδίαν σου καταστροφῆς· ἀλλὰ
πνευματικῶς δὲν εἶναι δυνατόν παντελῶς νὰ ἀ-
ναθρέψῃς τὸ παιδίον σου καλῶς, ἂν ἐν σοὶ βλάβη,
κακὸν παράδειγμα. Ὁ πατὴρ δύναται νὰ φέρῃ τὸ παι-
δίον του ἐπὶ τῆς κλίνης ἐγκαίρως, ἵνα ἐπαρκῶς κοι-
μηθῇ· αὐτὸ δὲ θέλει κοιμηθῆ καὶ ἀπολύσει τοῦ ἐκ
τούτου ὠφελήματος, καὶ ἂν ὁ ἐν πολλαῖς μερίμναις
εὐρισκόμενος πατὴρ ἐπὶ πολὺ τῆς νυκτὸς ἀγρυπνῇ. Ὁ-
ταν δ' ὅμως ἡ μήτηρ εἶναι ἀμελής καὶ ἀτακτος, τότε
καὶ τὸ θυγάτριον αὐτῆς θὰ καταστῇ ἀτακτον καὶ ἀν-
ακριβές, καὶ ἂν τις καθ' ἑκάστην περὶ τῶν ἐλαττω-
μάτων αὐτοῦ ὠραῖον λόγον κάμνῃ· ἂν δὲ ὁ πατὴρ εἶ-
ναι δύσθυμος καὶ μελαγχολικός, ὁ υἱὸς θὰ γείνη ὀμοί-
ος καὶ ἂν τις ἐκατοντάκις λέγῃ πρὸς αὐτόν: «Δὲν εἶ-
σαι ὅπως τὰ ἄλλα παιδιά! Ὅλην τὴν ἡμέραν παρα-
πονᾶσαι Ἐσο εὐχαριστημένος! δὲν σοὶ λείπει τίποτε.»
Δὲν θὰ γείνη εὐθυμος καὶ χαρίεις, διότι οὐδ' ὁ πα-

τῆρ εἶναι τοιοῦτος. Ἄν σὺ ἀπαθῆς ἀντιπαρέρρησαι παρὰ τὸν τυφλὸν ἐπαίτην, πῶς ὅτ' ἀπαιτήσης ὁ υἱὸς σου νὰ δείξῃ πρὸς αὐτὸν εὐσπλαγχνίαν;

«Παρ' ἡμῶν τὸ παιδίον οὐδὲν κακὸν βλέπει, οὐδὲ ἀκούει ποτὲ κακὴν τινα λέξιν.» Τοῦτο μοι ἔχουσι πολλοὶ πολλῶς εἰπεῖ. Δὲν θέλω νὰ κατηγορήσω τοὺς οὕτω λέγοντας ὅτι ψεύδονται· οὗτοι ὄντως πιστεύουσιν ὅτι παρ' αὐτῶν τὸ παιδίον οὐδὲν κακὸν δύναται νὰ μάθῃ, διότι δὲν ἤξεύρουσι τὰ ἐλαττώματά των, δὲν ἐξετάζουσιν ἑαυτοὺς, οὐδ' ἐσυνηθίσαν νὰ ἐξετάζωσιν ἑαυτοὺς. Ἄλλ' ἀναμριβόλως τὸ θυγάτριον ἀκούει κάλλιστα, ὅταν ἡ μήτηρ του πρὸς τὴν ὑπέρτριαν ἐρίξη, ὅταν φωνάζῃ ἀντὶ νὰ ὀμιλῇ μὲ χαμηλὴν φωνήν· ἔννοεῖ κάλλιστα, ὅταν ἡ μήτηρ ἀντιλέγῃ πρὸς τὸν πατέρα του, ὅταν ἡ τελευταία λέξις θέλῃ πάντοτε νὰ εἶναι ἰδική της· παρατήρεῖ προσέτι ὅτι τὰ πάντα ἄλλως ἔχουσιν, ὅταν ξένος τις εἶναι ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ οὖν πρὸς τὸν «ἀγαπητὸν σύζυγον» οὐδεμίαν τότε δυσάρεστον λέξιν ἀπευθύνεται. Ὁ υἱὸς ἀνακαλύπτει τὰς ἀδυναμίας τοῦ πατρὸς, διαβλέπει τὴν ψυχικὴν του δυσθυμίαν καὶ ὅτι ἡ μήτηρ καὶ ὅλη ἡ οἰκία πρέπει νὰ τὸν φοβῶνται καὶ νὰ ὑποχωρῶσιν εἰς αὐτόν. «Σήμερον, παιδιά μου, ὄχι,» λέγει ἡ προνοητικὴ μήτηρ, «σήμερον ὁ πατήρ σας εἶναι δὺσθυμος, εἶναι μελαγχολικός, ἀρετέ τον σήμερον ἦσυχον, εἴπατέ το αὐτῷ ἄλλοτε.» Πολλάκις μοι συνέβη ἐν τῷ σχολείῳ, ὥστε παῖς τις, ὅστις εἶχε παραγγελοθῆ νὰ ἀναγγείλῃ τι πρὸς τὸν πατέρα του νὰ μοι εἴπῃ: «Δὲν ἠδυνήθην νὰ τὸ εἶπω εἰς τὸν πατέρα μου· ἦτο πολὺ μελαγχολικός.» Ἴνα δὲ βεβαιώμαι ὅτι οἱ παῖδες δὲν μὲ ἠπάτων, ἠρώτων τὴν μητέρα λίαν ἐμπιστευτικῶς καὶ ἤκουον: «Μάλιστα, τῷ ὄντι οὕτως εἶχε.» Καὶ ἦτο λοιπὸν θαῦμα, ἂν ὁ δωδεκαετής Ἀντώνιος ἐφέρετο ἀποτόμως πρὸς τοὺς ἀδελφούς του καὶ ταραχῶδως ἐθορύβει;

Τὰ παιδιά παραλαμβάνουσι παρὰ τῶν ἐνγλίκων πάντα, καὶ αὐτὸ τὸ βᾶδισμα, τὴν στάσιν, τὸν τρόπον τῆς ἐκφράσεως, τὸν τόνον τῆς φωνῆς, τοὺς τρόπους· καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἀξιοσεβαστα πρόσωπα εἶναι οἱ ἐνήλικες, τόσῳ μᾶλλον μιμοῦνται αὐτοὺς κατὰ πάντα. Ἡ τροφὸς ἀντιγράφεται (οὐχὶ ἐπὶ κακῇ σημασίᾳ, οὐχὶ ἐκ προθέσεως καὶ μετὰ σκέψεως, οὐχὶ ἵνα σκώψωσιν αὐτήν, ἀλλ' ἀκουσίως· τὸν διδάσκαλον μιμοῦνται οἱ μαθηταὶ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα, ἀλλὰ πρὸ πάντων ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ διὰ ζωηροτάτων χρωμάτων ἀνανακλῶνται ἐν τοῖς παιδίοις αὐτῶν.

Περὶ τῆς μιμητικῆς τάσεως τῶν παιδίων παραθέτω σοι ἐνταῦθα δύο μικρὰ παραδείγματα, ἅτινα δύ-

νασαι κατ' ἀρέσκειαν νὰ ἀυξήσης· εἶναι πανταχοῦ προχειρότατα. Θέλω δὲ μόνον νὰ δείξω πῶς ἡ μίμησις αὕτη ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ πραγμάτων, ἅτινα δυσκόλως φαντάζεται τις.

Καρπεννησιώτης τις εἶχε ἐγγράφει ὑποθήκην ἐπὶ οἰκίας χωρικοῦ τινος· ὁ ὀφειλέτης κατεστράφη καὶ οὐδεὶς ἤθελε νὰ ἀγοράσῃ τὴν οἰκίαν· διὸ, ὡς εἶκος, αὐτῇ ἀνήκεν εἰς τὸν τοῦ Καρπεννησίου πολίτην· οὗτος δὲ, ὅστις μετήρξατο τὸ ὄραϊον ἐπάγγελμα τοῦ νὰ μὴ ἔγῃ καμμίαν ἐργασίαν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἠδύνατο νὰ ζῆ ὅπου ἤθελεν. ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἐξοχὴν, ὅπου ἐγὼ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη πολὺ συχνὰ τὸν ἐπισκεπτόμην.

Τὰ τέκνα τοῦ εἶχον ἀνατροπῇ ἀστικῶς καὶ ὀμίλου τὴν καθαρῆουσαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ὡς εἶκος, μετὰ τοῦ ἐν τῇ πόλει τούτῃ ἰδιόζοντος τόνου. Νῦν πρῶτον ἤκουον τὴν γλῶσσαν τῶν ἀγροτῶν, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν οὐδὲν ἐνόουν, ὁσάκις δὲ ἤθελον μάθει λέξιν τινὰ, μετεχειρίζοντο αὐτὴν κατ' ἴδιαν, διότι ἐνώπιον τοῦ πατρὸς ἐπρέπε νὰ ὀμιλῶσι τὴν γραφομένην καὶ καθαρὰν Ἑλληνικὴν. Ἡ οἰκογένεια ἔμενον ἴσως ἕξ ἑβδομάδας ἐν τῇ νέᾳ πατριδί τῆς, ὅτε ὁ πατήρ εἶδεν ἐκ τοῦ παραθύρου τὰ παίζοντα ἐν τῷ κήπῳ κοράσιά του· τὸ ἐν προσήνεγκε εἰς τὸ ἕτερον ἀνθῆ, τὸ δὲ ἄλλο ἀπήντησεν: «μπορεῖς νὰ φλάξῃς τὰ λ'λοῦδιχα σ'!» (ἀντὶ ἡμπορεῖς νὰ φυλάξῃς τὰ λουλούδιχα σου). Βεβαίως δὲν ἦτο ὄραϊξ ἡ ἐκφρασις αὕτη· ἀλλ' οὕτως ὀμίλου οἱ χωρικοὶ, ἡ καθημερινὴ συναναστροφή τῶν παιδίων, καὶ δι' αὐτὸ τοὺς ἐμιμήθησαν.

Πρὸ 70 ἐτῶν εἶχον διδάσκαλον, πρὸς ὃν εἶχον καὶ ὄφειλον νὰ ἔγωμ τὸν μέγιστον σεβασμόν. Ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶχεν ὅλως παράδοξον τρόπον τοῦ γράφειν· τὰ κάτω μέρη τῶν στοιχείων ἔγραφε λεπτὰ καὶ ὀρθὰ, τὰ δὲ ἄνω κυρτὰ καὶ παχέα, παρεῖχεν ἡ γραφὴ τοῦ ὄψιν ἀποτρόπαιον. Ἀλλὰ! εἰμίμων αὐτόν ὡς φαινόν παραδειγμα· ἦτο δι' ἡμᾶς τοὺς παῖδας τὸ πρότυπον τῆς δικαιοσύνης, πραότητος, φρονήσεως καὶ μεγάλης ἠθικῆς καὶ σπουδαιότητος, —καὶ ὁ μικρὸς Κάρολος Ὀππελ ἐμιμήθη κατὰ μικρὸν τὴν γραφὴν τοῦ διδασκάλου του, εἰ καὶ αὕτη ἦτο ὅσον δύναται τις νὰ φαντασθῆ ἄσχημος. Ὁ τίμιος οὗτος ἄνθρωπος καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ του ἀπέθανον πρὸ πολλοῦ (ἄλλως δὲν θὰ ἐποιούμην περὶ αὐτοῦ λόγον), ἀλλ' ἐγὼ διασώζω ἀκόμη πολλὰ, ἐξ ὧν τότε ἔγραφον, καὶ ἐννοῶ πίσσον πολὺ καὶ σπουδαίως καὶ βαθέως ἐπενεργεῖ τὸ παράδειγμα. Ἐν τοῖς παιδίοις μου δύναμαι νὰ ἐνίδω τοὺς διδασκάλους των.

Ἐνίστε οἱ γονεῖς διὰ σκληροῦ τινος γεγονότος πα-

ρακινούονται νὰ εἶναι προνοητικώτεροι καὶ ἐνώπιον τῶν παιδῶν (κατὰ δίκαιον λόγον πάντοτε καὶ πανταχοῦ) νὰ προσέχωσιν.

Γερμανίς τις Κυρία εἶχε προσκαλέσει συγγενεῖς καὶ γνωρίμους νὰ πῶσι τὴν ἐσπέραν τείον, ἡ δὲ μικρά της Ὀλγα ἔπρεπε νὰ προσφέρῃ τὸ τείον καὶ διπυρίτας Ἡ Ὀλγα κρατοῦσα τὸν δίσκον ἔστη πρό τι νος Κυρίας, ἧτις ἐτίμα τοὺς λεπτοὺς τρόπους καὶ τὰ πολυτελῆ ἐνδύματα, καὶ προσφέρουσα εἰς αὐτὴν τὸ πινάκιον ἐποίει ὑπόκλισιν. Τώρα δὲν ἤξεύρω ἀκριβῶς ἂν ἡ Κυρία λαμβάνουσα τὸ πινάκιον ᾤθησεν ἢ τι ἄλλο ἔπραξεν, ὅπερ ἐφάνη εἰς τὴν μικρὰν ἀνεπιτηδεύτης, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέκραξε μετὰ σφοδρότητος: «Τώρα, Fulderding!» Πρὸς ἐξήγησιν πρέπει νὰ παρατηρήσω ἐνταῦθα ὅτι ἐκ τῆς Φούλδης μεταβαίνουνσιν εἰς Γερμανίαν πολλοὶ ἐργάται, οὗς ἕνεκα τῆς μεγάλης των βώμης προτιμῶσιν εἰς τὰς ἐργασίας δυσσημοῦνται, ὅμως ὅτι εἶναι παχύνοι καὶ ἀγροῖκοι καὶ «Φουλδαῖος» κατήνησε νὰ δηλοῖ ἀνθρώπον ἀγροῖκον Ὅταν δὲ τις καλῆ τινὰ «Fulderding» (=πρᾶγμα ἐκ τῆς Φούλδης), ἐκφράζει τὸν μέγιστον βαθμὸν τῆς καταφρονήσεως, διότι οὕτω ἀραιρεῖ ἀπὸ τοῦ προσώπου ἐκείνου πᾶν ἀνθρώπινον, τὸν ἐλαμβάνει ὡς πρᾶγμα.

Τώρα ἄς σκεφθῆ τις ὅποιον ἔγινε τὸ πρόσωπον τῆς Κυρίας, ἧτις ἔλαβε τοιοῦτον τίτλον! καὶ τὴν ἐκπλήξιν τῆς μητρὸς τῆς Ὀλγας! «Ἄγ. Θεέ μου!» ἤρξατο λέγουσα αὐτῇ, ἵνα ἐν τῇ στενοχωρίᾳ της εἶπη τι, «πόθεν ἔμαθε τὸ παιδί μου τοιαύτην φράσιν! Φαίνεται ὅτι ἤκουσεν αὐτὴν παρὰ τῆς ὑπηρετρίδας μας, διότι αὐτὴ εἶναι ἐκ τῆς Φούλδης.» Ἀλλὰ πᾶσα ἡ συναναστροφή, ἐνόησε κάλλιστα ὅτι δὲν ἠδύνατο ἡ ὑπηρετρία νὰ ἐπιπλήξῃ τινὰ διὰ τοῦ Fulderding, ἀλλ' ὅτι ἡ λέξις αὐτὴ θὰ ἦτο ἄλλου τινός.

Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ περιστασιάζηται τὸ παιδίον πάντοτε μόνον καὶ μόνον ὑπὸ καλῶν παραδειγμάτων, τότε ἡ ἀνατροφή θὰ ἦτο εὐχολος τὸ ὅλον ἔργον τῆς ἀπομαθησεως καὶ θεραπείας θὰ εἶλεται πᾶσαι αἱ τάσεις, αἱ κλίσεις καὶ ἐπιτηδεύτητες θὰ ἐλάμβανον ἀφ' ἐαυτῶν τὴν ὀρθὴν διεύθυνσιν, καὶ θὰ ὑπελείπετο μόνον νὰ παροτρύνῃ τις ἢ νὰ μετριάξῃ, ἢ νὰ φέρῃ αὐτὰς εἰς συμφωνίαν πρὸς ἀλλήλας.

Οἱ γονεῖς ἄς μὴ ὀργισθῶσιν, ἂν ἐνταῦθα ἀποκαλύπτω καὶ συζητῶ ἀδυναμίας, αἵτινες βεβαίως ἀνάγκη νὰ ἀποκαλυφθῶσιν καὶ συζητηθῶσιν, ἂν πρέπει νὰ θεραπευθῶσιν. Οὐδὲ πρέπει τις νὰ αἰσχύνηται διὰ τὰς ἀδυναμίας του· ἕκαστος ἔγεινεν ὅ,τι ἐμελλε νὰ

γείνη κατὰ τὴν φυσικὴν του κατάστασιν, κατὰ τὰς οἰκιακὰς του σχέσεις, κατὰ τὴν ἀνατροφήν του, τὴν συμβᾶσαν αὐτῷ τύχην καὶ κατ' ὅλα τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιπεργήσαντα· τῆς δὲ ἀνατροφῆς τὸ καθήκον εἶναι νὰ ἀνυψῶνῃ τὴν μέλλουσαν γενεάν ὑψηλότερον τῆς παρούσης. Γονεῖς, γνωρίζοντές με προσωπικῶς, οὐδὲν ὡς πρὸς τοῦτο μοὶ ἀπέκρυψαν· πολλὰι μητέρες μοὶ ἔχουσιν ἤδη εἰπεῖ: «Τὸ βλέπω καὶ ἐγὼ, ἀλλὰ δὲν δύναμαι, εἶμαι πολὺ ἀσθενής» καὶ πολλοὶ πατέρες: «Ἔχετε δίκαιον, ἀλλὰ δὲν μοὶ εἶναι δυνατόν, διότι εἶμαι θύξ.» Ἦρπει δι' αὐτὸ νὰ τοὺς ἐπιπλήξω; ἢ θὰ σεβασθῶ αὐτοὺς διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον; Βεβαίως οὐχί! Ἄν ἄλλην εἶχον φύσιν καὶ ἡ ἀνατροφή των ἦτο ἄλλοια, πιθανῶς θὰ ἦσαν ἐνεργητικώτεροι καὶ ἦττον ὀρμητικοί. Παλαιοὶ μαθηταὶ μοὶ ὁμολογοῦσιν εἰς ἐμέ τὰς ἰδιοτροπίας καὶ ἰδίως τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰς ἀδυναμίας τῶν παιδῶν των, πῶς αὐτοὶ φέρονται πρὸς αὐτὰ καὶ τί δύνανται νὰ διορθῶσι καὶ τί οὐχί. Δὲν αἰσχύνονται νὰ λέγωσι σαφῶς: «Εἰς τοῦτο ἔσπραλα καὶ τοῦτο παρημέλησα! ἂν ἄπαξ εἶ τοῦτο ἐποίησιν, θὰ εἶχεν ἤδη ἄλλως!

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον παρακαλῶ τὸν ἀναγνώστην καὶ τὴν ἀναγνώστριαν νὰ ἐκλάβῃ τὰς ἐπιστολάς μου. Θέλω νὰ τοῖς συμβουλευθῶ νὰ προσυλλάττωνται ἀπὸ τῶν ἐλαττωμάτων, καὶ ὅταν τις εὐρίσκῃ ὅτι ὑπέπεσαν εἰς σφάλμα τι ἢ ὅτι εἶναι εἰς αὐτὸν λίαν χαλεπὸν νὰ ἀποφύγῃ τοῦτον ἢ ἐκείνον τὸν σκόπελον, — μί πρέπει νὰ κάμνῃ. Πάντοτε εἶναι σπουδαῖον καὶ χρησιμὸν ἐκάστοτε νὰ ἔγῃ τις σαφὴ ἰδέαν περὶ τίνος πράγματος καὶ καλλίτερον νὰ ἤξεύρῃ τις τὰ ἐλαττώματά του ἢ ν' ἀγνοῇ αὐτὰ.

Τοῦτο, θὰ ἦτο τὸ ἰδεῶδες, ἂν πάντες οἱ γονεῖς ἀπέναντι τῶν παιδῶν των ἦσαν τοιοῦτοι, ὥστε νὰ δύνανται νὰ ληρθῶσιν ὑπ' αὐτῶν ὡς παράδειγμα ἐν πᾶσι. Πρὸ μικροῦ ἤκουσα πατέρα τινὰ πῶς ἐπέπληττε τὸν υἱὸν του διὰ τὴν ἀιγιογῆν του· ἐν τῇ ἐπιπλήξει ἤκουσθησαν αἱ λέξεις: «Κίδες ἂν ἐγὼ ποτε ἔπραξα τοιοῦτόν τι;» Τοῦτο εἶναι κάλλιστον! Τοῦτο πρέπει νὰ δύνανται νὰ λέγωσι πάντες οἱ γονεῖς καὶ πάντες οἱ διδάσκαλοι· ἀλλ' ὅταν ὁ παιδαγωγὸς λέγῃ: «Ἐλθρομόνησα τοῦτό», πῶς θὰ ἀπαιτήσῃ νὰ εἶναι ὁ νέος τακτικός; Ἄν ἡ τροπὸς καθημένη ἐπὶ τῆς ἔδρας κινή αὐτὴν, εἶναι θαῦμα ὅτι καὶ τὰ παιδία κάμνουναι τὰ αὐτά;

Ὅ,τι δὴποτε τὸ παιδίον βλέπει πραγματοποιεῖται ὡς ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων, πᾶσαν αὐτῶν συμπεριφο-

ρὰν, πάντα τρόπον τοῦ ἐνεργεῖν, πάντα ταῦτα αὐτομάτως παραλαμβάνει, ταῦτα πάντα εὐκολώτατα ἐνοεῖ, καὶ ἐκ τούτου προέρχεται ὥστε αἱ οἰκογενεῖαι νὰ ἔχωσιν ἐκάστη ἴδιον οἰκογενειακὸν τύπον, οἱ δὲ κάτοικοι ταύτης καὶ ἐκείνης τῆς πόλεως ἴδιαν συμπεριφοράν· ἐκ τούτου τέλος προκύπτουσιν αἱ ἕξεις τῶν διαφόρων λαῶν.— π. χ. ἐν ταῦθα μὲν κρατοῦσι τὴν στάμνον διὰ τῆς χειρὸς, ἀλλαχού δὲ φέρουσιν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου· οὐδεὶς εἶδε τοῦτο ἄλλως. Τὸ παράδειγμα κἀμει τὸ ἔθιμον.

Ὁ πατὴρ Βασιλειᾶδος ἔρχεται εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀριθμεῖ αὐτοὺς τὰ χρήματα, — δὲς, — τρίς, καὶ τελευταῖον λέγει: «Ἰωάννη, φέρε αὐτὴν τὴν δραχμὴν εἰς τὸν κύριον Ἀντωνιάδην, πρόσφερε αὐτῷ τὰ βαθέα σεβασματά μου καὶ εἰπέ τῷ, ὅτι μοὶ ἔδωκε περισσότερα χρήματα· ἀνεκάλυψα δὲ αὐτήν, ὅτε τὰ ἀνεμέτρησα.» Ἄν οὕτω γίνηται, οὐδέποτε θὰ ἐπέβη εἰς τὸν Ἰωάννην ἡ ἰδέα νὰ κατακρατήσῃ τι ἀνήκον εἰς ἄλλον· θὰ εἶναι τίμιος καὶ φιλαλήθης, καὶ ἂν ποτε ἐν τῷ μέλλοντι δυστυχήσῃ.

Δύναται ὁμως νὰ συμβῆ καὶ τὸ ἐναντίον! Ὁ πατὴρ Ζαχαριάδης ἔρχεται εἰς τὴν οἰκίαν, ἀριθμεῖ τὰ χρήματα, δὲς, καὶ τρίς, καὶ τέλος μετὰ γέλωτος λέγει: «Ἰδοῦ, ὁ κύριος Ἀντωνιάδης μοὶ ἔδωκε μίαν δραχμὴν πλειότερον. Τοῦτο εἶναι πρὸς ζημίαν τοῦ ὁστικὸς δὲν προσέχει, ἀνάγκη νὰ ὑφίσταται τὸς ζημίας· ἄλλοτε ἄς προσέχη. Ἐγὼ εὐχαριστῶ.» Ὁ υἱὸς, ὁ βλέπων καὶ ἀκούων τοιαῦτα παραδείγματα, θέλει καὶ αὐτὸς εὐχαριστεῖσθαι εἰς τὰ τοιαῦτα. Ἴσως ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ἐκουσίως αὐτὸς θὰ ἀριθμῆ ἐνίοτε ἐσφαλμένως, ἀλλ' οὐδέποτε πρὸς ζημίαν του, πάντοτε δὲ πρὸς ζημίαν τῶν ἄλλων, καὶ ἂν δὲ τὸ παρατηρήσωσιν, ἄς «ὑποστῶσι τὴν ζημίαν· ἄλλοτε πρέπει νὰ προσέχωσιν.» —

Ἐνταῦθα τελειῶνω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην. ἵνα εἰς τὸ αὐτὸ θέμα ἐν τῇ ἐπομένῃ ἐπανέλθω. Ἔως τότε ἐξέτασον σεαυτὸν ἂν δύνασαι νὰ χρησιμεύσῃς ὡς παράδειγμα εἰς τὰ παιδιά σου ὑπὸ πάσας τὰς ἐπόψεις, καὶ ἂν περιχαρῆς δύνασαι νὰ λέγῃς πρὸς αὐτά: «Κἀμνετε πάντα, ὡς βλέπετε ὅτι πράττει αὐτὸς ὁ πατὴρ σας.»

X. ΠΟΥΛΙΟΣ

Ο ΓΑΜΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΘΕΙΟΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΝ

ΑΚΟΥΣΩΜΕΝ μετὰ πόσης χάριτος διαχωγραφεῖ ὁ μέγιστος τῶν τῆς οἰκουμένης ῥητόρων τὰ πρὸς τὴν νύμφην

λεκτέα· «Τί τοῖνον αὐτῇ διαλέγεσθαι γρή; Μετὰ πολλῆς μείντοι τῆς χάριτος λέγειν πρὸς αὐτήν· Ἥμεῖς, ὦ παιδίον, τοῦ βίου σὲ κοινωνὸν ἐλάβομεν καὶ εἰσηγάγομεν ἐν τοῖς τιμιωτέροις καὶ ἀναγκαιότεροις ἡμῶν κοινωνήσομεν, ἐν παιδοποιίᾳ καὶ εὐκαίᾳ προστασίᾳ. Τί οὖν δὴ σὲ παρακαλοῦμεν; Μᾶλλον δὲ πρὸ τούτου τὰ τῆς ἀγάπης διαλέγομεν. . . . Πολλὰς ἐὼν λαβεῖν καὶ εὐπορωτέρας καὶ γένους λαμπροῦ, οὐχ εἰλόμηρην, ἀλλὰ σοῦ καὶ τῆς σῆς ἡράσθη ἀνατροχῆς, τῆς κοσμιότητος, τῆς ἐπιεικειᾶς, τῆς σωφροσύνης. . . . παρὸν πλουσίαν γῆμαι καὶ εὐπορον οὐκ ἠνεσχόμεν. Τί δήποτε. Οὐχ ἀπλῶς, οὐδὲ εἰκῆ, ἀλλ' ἐπικαιεῖσθαι ἐγὼ καλῶς, ἔσ' πλοῦτος οὐδὲν κτήμα ἔστιν, ἀλλὰ πρῆγμα εὐκαταφρόνητον, καὶ λησταῖς προσὸν καὶ πόρνοις γυναιξὶ καὶ τυμβωρύχοις. Διὸ ταῦτα ἀρεῖς ἐπὶ τὴν τῆς σῆς ἀρετὴν ἤλθον ψυχῆς, ἣν παντὸς προτιμῶ χρυσίου. Συνεστῆ γὰρ καὶ ἐλευθέρᾳ κόρη νέα καὶ εὐλαβέας ἐπιμελουμένη, πάσης τῆς οἰκουμένης ἐστὶν ἀνταξία. Διὰ δὴ ταῦτα σὲ ἠσπασάμεν καὶ φιλοῦ καὶ τῆς ἐμαυτοῦ προτιμῆσαι ψυχῆς. Οὐδὲν γὰρ ὁ παρὸν βίος ἐστὶ, καὶ εὐχνομαι, καὶ παρακαλῶ, καὶ πάντα ποιῶ, ὥστε ἡμᾶς οὕτω καταξιοθῆναι καὶ τὸν παρόντα ζῆσαι βίον, ὥστε θνηθῆναι καὶ ἐκεῖ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι μετὰ πολλῆς τῆς ἀδείας ἀλλήλοις συνείναι. Ὁ μὲν γὰρ χρόνος οὗτος βραχύς καὶ ἐπίκηρος. Εἰ δὲ καταξιοθωθῆμεν, εὐαρεστησάντες τῷ Θεῷ, οὕτω τὸν βίον τοῦτον μεταλθεῖν, αἰεὶ καὶ μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ μετ' ἀλλήλων ἐσόμεθα μετὰ πολλῆς τῆς ἡδονῆς. Ἐγὼ πάντων τὴν σὴν ἀγάπην προτιμῆσαι καὶ οὐδὲν οὕτω μοι δύσκολον, οὐδὲ ἐπαχθὸς ὡς τὸ ποτὲ διανεχθῆναι πρὸς σὲ κἂν πάντα ἀπολέσαι δέη, κἂν Ἰσου πεινέστερον γενέσθαι, κἂν κινδύνους ὑποστῆναι τοὺς ἐσχάτους, κἂν ὀπιόν παθεῖν, ἐμοὶ πάντα οἶσθα καὶ φορητὰ, ἕως ἂν τὰ πρὸς σὲ εὖ μοι διακίηται καὶ τὰ παιδιά μου ποθεινὰ τότε ἔσται, ἕως ἀνενοίκως πρὸς ἡμᾶς διακειμένη· δεήσῃ δὲ καὶ σὲ τοῦτο ποιεῖν. Εἶτα παρκαίνομε καὶ τὰ ἀποστολικὰ ῥήματα, ὅτι οὕτως ὁ Θεὸς βούλεται τὴν εὐνοίαν ἡμῶν συγκεκροτηθῆναι. Ἄκουε γὰρ τῆς γραφῆς λεγούσης· Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. (Ἐφεσ. ε' 31). Μηδὲμία μικροψυχίας ἔστω πρόβρισις ἡμῶν ἐρρέτω χρήματα καὶ ἀνδραπέδων πλήθος, καὶ τιμὰ αἱ τῶν ἐξωθεν ἐμῶν πάντων τοῦτο προτιμώτερον. Πόσου χρυσίου, πόσων ἠεταυρῶν οὐχὶ ποθεινότερα ταῦτα τὰ ῥήματα ἔσται τῇ γυναικί. Μὴ φοβηθῆς μή ποτε ἀπονοσθῆ κατὰ σοῦ φιλοῦμένη, ἀλλ' ὅτι φιλεῖς ὁμολόγηι. . . . Ἐλευθέρᾳ γυνὴ καὶ κόρη εὐγενῆς, οὐκ ἂν ποτε τούτοις ἐπαρθεῖ τὸς ῥήματιν, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον καὶ κατακλύπτεται. Ἐνδεικνύσο δὲ τὴν πρὸς αὐτὴν συνουσίαν πολλοῦ τιθεμένων καὶ μᾶλλον ἐπὶ τῆς οἰκίας εἶναι βουλόμενος δι' αὐτήν, ἢ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς· καὶ πάντων τῶν φίλων προτίμα καὶ παιδῶν τῶν ἐξ αὐτῆς, καὶ αὐτὰ δὲ διὰ ταύτην φιλεῖσθαι παρὰ σοῦ. Ἄν ἀγαθόν τι πράξῃ ἐπαίνει καὶ θαύμαζε, ἂν ἀστοπὸν τι καὶ οἶον νεάνισι συμβαίνει παραινέει καὶ ὑπομνήσκαι. Ἄνω καὶ κάτω χρημάτων κατηγέρει καὶ πολυτελείας, καὶ ὑποδείκνυε τὸν κόσμον τὸν ἀπὸ τῆς κοσμιότητος, καὶ ἀπὸ τῆς σεμνότητος, καὶ διδάσκει διηγετικῶς τὰ συμφέροντα. . . . Εὐχαί γενέσθωσαν ὑμῖν κοινὰ. . . . ἂν οὕτω τις γῆμη, ἂν ἐπὶ τούτοις, τῶν μοναζόντων οὐκ ἔσται πολλῷ ἐλάττιον, οὐδὲ τῶν μὴ γεγαμηκότων ὁ γεγαμηκόσῃ. (62, 135, Ἐφεσ. ὁμ. κ'). Διὰ τούτων καὶ τῶν ὁμοίων κελεῖται ὁ Ἱερὸς Πατριάρχης νὰ ῥυθμιζόμεν τὴν ἀρε-

Μόνη ὁμῶς ἢ τοῦ ὕπνου ἀνάπαυσις δὲν εἶναι ἀρκετὴ πρὸς ἀνάγκησιν τῶν ἀπολεσθεῖσων δυνάμεων Ἡ ἀργία μιᾶς τῆς ἐβδομάδος ἡμέρας ἔρχεται ἐπικουρικῶς ζητουμένη ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀνάγκης τῆς φύσεως. Τὸ νὰ θελήσῃ δὲ τὰς νὰ τὴν ἀπορύγη εἶναι τὸ εἶναι ὡς νὰ θελήσῃ νὰπορύγη καὶ μίαν ἄλλην τοῦ σώματος ἀνάγκη, τὴν τροφὴν λ. χ. ἢ τὸν ὕπνον. Θὰ ἐσάλευεν οὕτω αὐτὰς τὰς βιάσεις τῆς υγιείας του ὁ σαλεύων τὴν ἀργίαν μιᾶς ἡμέρας καθ' ἐβδομάδα. Καὶ ἔχει μόνον ὁ σαλεύων τὴν Κυριακὴν ἀργίαν ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς ὁ θέλων νὰ τὴν παραχαρῶσῃ, ὅπως ἐδοκίμασαν οἱ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως διὰ τῆς Δεκάδος. Θὰ εὐρῆθῃ πρὸ οὐχί ἤττον ἀπαρσιλευτότου τῆς φύσεως νόμου. «Ἐξ ἡμέρας δεῖ ἐργάζεσθαι καὶ τὴν ἐβδομὴν ἀναπαύεσθαι» οὗτος εἶναι νόμος τοῦ Δημιουργοῦ αἰώνιος

Τὰς ἀνωτέρω ἰδέας ἐπικυροῦσι τρανώτατα αἱ παρατηρήσεις ἀνδρῶν εἰδικῶς ἀσχοληθέντων περὶ τοῦ ζητήματος τῆς Κυριακῆς ἀργίας. Ἐλαβον δύο ἱκπευς τῆς αὐτῆς ἡλικίας καὶ τῶν αὐτῶν δυνάμεων, ἐξ ὧν τὸν μὲν ἀπασχόλου ἀδικιόπως, τὸν δὲ ἀφρον. νὰναπαύεται τὴν ἐβδομὴν, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα ἦτο, ὅτι τοῦ πρώτου οἱ δυνάμεις μετὰ πᾶρον δλίγων μόνον ἐτῶν ἐξητηλήθησαν καὶ παρεῖχε πολὺ τοῦ ἐτέρου δλιγωτέρων ἐργασίαν, ἐπὶ τέλους δὲ καὶ ἀπέθανε πολὺ πρὸ τοῦ ἄλλου, ἐνῶ ὁ ἄλλος ἦτο εἰς ἀκμὴν τινα. Προσέτι ὅτε μετὰ τὴν ἀνακλυψιν τῶν χρυσωρυχείων τῆς Καλλιφορνίας καθ' ἑμάδας-ἑμάδας οἱ Ἀμερικανοὶ ἐσπευδον πρὸς τοὺς χρυσοφόρους τόπους, τινὲς τούτων ἐπιθυμοῦντες νὰ φθάσωσι τὸ ταχύτερον ὠδοίπρουν ἀδικιόπως, ἄλλοι δὲ ὀρθοκεντικώτεροι ἐθεώρουν χρεὶς τῶν νὰναπαύωνται καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ὑποζύγια τῶν τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς παρατηρήθη δὲ ὅτι αἱ ἑμάδες αἱ ἀναπαύομεναι τὴν Κυριακὴν ἐφθονον πρὸ τῶν ἄλλων εἰς τὸν τόπον, καὶ προσέτι ἦσαν ἀκμαϊότεροι ἢ οἱ ἀδικιόπως βαδίσαντες.

Θὰ ἦτο περιττὴ μακρολογία νὰ ἐπιχειροῦν νὰ προσθέσω καὶ ἄλλας ἀποδείξεις πρὸς ἐπικύρωσιν ἰδέας τόσον αὐταποδείκτου. Ἡ ἀργία τῆς ἐβδομῆς ἐγκτεται ἐν αὐτῇ τῇ ἀνάγκῃ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἄν λοιπὸν δὲν θέλωμεν νὰ βλέπωμεν τοὺς ἀδελφούς μας ἐργάτας καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς, τὴν ὄλην ἐργαζομένην κοινωνίαν φθίνουσαν δλίγον κατ' δλίγον καὶ μαραινόμενην καὶ γηράσκουσαν πρόωρως ἕνεκα τῆς ἀδικιόπου ἐργασίας, ὅς ἀναπετάσωμεν οἱ πάντες, ἄτομα καὶ σωματεία, ἐκκλησία καὶ πολιτεία, τὴν σημαίαν τῆς χριστιανικῆς ἀργίας τῆς Κυριακῆς. Ἄς δώσῃ εἰς τοῦτο ἐνδοξὸν καὶ ἐπίσημον παράδειγμα ἢ ἡμετέρα ἐργασιωτάτη πόλις. Ἡ ὑγεία αὐτῆ εἰς πολλοὺς τῶν ἀδελφῶν μας θὰ ἐχαρίζετο καὶ πάλιν, μετ' αὐτῆς δὲ θὰ ἤρχετο καὶ καλλιτέρα ἐργασία, καὶ θὰ ἐπεστέρετο ἢ ὄλη ὑπὲρ τῆς Κυριακῆς ἀργίας φροντίς ὑπὸ μιᾶς λαμπροτάτης πνευματικῆς προόδου τῆς κοινωνίας.

Ἐν Πειραιῶι,

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠ. ΜΑΚΡΗΣ

Χάριν τῶν ἐνδιαφερομένων μεταγράφομεν ἐκ τοῦ ἐγκρίτου περιοδικοῦ τοῦ «Ἰεροῦ Συνδέσμου» τὸ ἐξῆς ἐμβριθέστατον περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ὑμνωδίας μελέτημα τοῦ μουσικολογιστάτου Κ. οὔ Ἀγγιλλέως Βαντζίου, ἔχοντες τὰς στήλας τῆς «Πανδασίας» ἀ-

νοικτάς πρὸς πᾶσαν συζήτησιν

ΠΕΡΙ ΥΦΟΥΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΕΝ Τῇ ΜΟΥΣΙΚῃ.

ΥΦΟΣ ἐν τῇ μουσικῇ καλεῖται ὁ τρόπος τοῦ παριστῆναι μέλος τι διὰ τῶν μουσικῶν χαρακτηριστῶν ὕψος δ' ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ μουσικῇ ὁ κατάλληλος τρόπος τοῦ παριστῆναι μέλος τι τῆς ἐκκλησίας ἐν σχήματι ἀρμόζοντι νὰπ τοῦ ὕψους. ἔστι δὲ τὸ ὕψος τοῦτο σεμνόν, σοβαρόν, ἡγεμονικόν, μεγαλοπρεπὲς συγκινητικόν, κατανοητικόν. Ὅθεν αἰονόδηποτε μέλος ἀνευ τοῦ κατάλληλου ὕψους παριστάται ξηρόν καὶ ἀψυχόν, ἂν δὲ ἀπὸ ἐκκλησιαστικοῦ μέλους ἀρχειρῆθῃ τὸ σεμνόν ὕψος, τοῦτο πᾶν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἐκκλησιαστικόν. Ἐπειδὴ δὲ τοιοῦτόν ἐστι τὸ ὕψος, ἄρα καὶ περιγραφτόν καὶ διδασκτόν καὶ ἡ ἰδέα, ἣν τινες ἔχουσιν, ὅτι τὸ ὕψος, μελωδοῦ τινος δὲν δύναται τὰς νὰ μιμηθῆ ἔστω καὶ ἂν βαθὺς τῆς μουσικῆς γνώστης τυγχάνῃ, ἔατο καὶ ἂν ἐψάλλε πάντα αὐτοῦ τὰ μέλη ἂν μὴ διδαχθῆ ὅτι ζώσης ἀπὸ τοῦ ἰδίου μελωδοῦ ἢ ἀπὸ μαθητοῦ αὐτοῦ, ἀποδείκνυται σαφέστερα διότι λέγομεν μὲν τὸ ὕψος τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Θουκυδίδου κλπ., οὐχὶ ὁμῶς τὸ ὕψος τοῦ Λαμπραδαρίου ἢ τοῦ Κωνσταντίνου, διότι εἶναι τὸ αὐτὸ μετὰ τινων, ἐπίσης ἐκκλησιαστικῶν, κοσμημάτων καὶ ποιημάτων. Τὸ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς μέλεσι περιωθὲν ἀπ' ἀρχαίων χρόνων ὕψος διεσῆρσε καὶ περιέγραψε χάριν τῶν μεταγενεστέρων ὁ δευτέρως κληκμος Ἰωάννου τοῦ Πρωτοψάλτου κατὰ τὴν ἰσ' περίπου ἐκατονταετηρίδα, καίτοι ἐν μουσικῇ στρουφῇ καὶ δυσκαταλήπτῳ, εἶτα δὲ Ἰάκωβος, Πέτρος ὁ Βυζάντιος, Κωνσταντίνος, Δανιὴλ καὶ Πέτρος ὁ Λαμπραδαρίου μετέφρασαν δὲ ἐν τῇ νέᾳ μεθόδῳ καὶ ἐκάλλυναν ἐπὶ το μελωδικώτερον οἱ αὐτῆς ἐρευνεταὶ καὶ διάστημα διδάσκαλοι Χουρμουζίου ὁ Χαροφυλάξ, Χρύσανθος ὁ Προΐστης καὶ Γρηγόριος ὁ Πρωτοψάλτης. Ἐκαστος ἤχος ἔχει καὶ ἰδιότερον ὕψος, πάντοτε βεβαίως ἐπὶ τῇ βίσει τοῦ σεμνοῦ καὶ ἐπιβλητικοῦ, πᾶς δὲ ἀρχαῖος μελωδὸς, ὡς προσήμεν, τηρεῖ αὐτὸ ἀκέραιον. Καὶ ἐπειδὴ οἱ δὴτῶ ἤχοι εἶναι ἀρχαιότατοι, (ὡς ἀποδείκνυται ἐκ τῶν ὀνομάτων, ἅτινα εἰσέτι καὶ νῦν φέρουσιν, οἷον Φρύγιος, Λύδιος κλπ.) ἔπεται ὅτι καὶ τὸ ὕψος αὐτῶν εἶναι ἀρχαῖον, ἐξ οὗ συνάγεται ὅτι καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλληνες παραπληροῦ τὴν ὕψει ἐχρῶντο. Μουσικῇ ὅθεν ἔχουσα ὕψος ἀρχαῖον, ὕψος σεμνόν, συγκινητικόν, κατανοητικόν, μεγαλοπρεπὲς, ἡγεμονικόν, σοβαρόν, δύναται νὰ θεωρηθῆ ἀκατάλληλος, ἵνα τονίζωνται ἐν αὐτῇ οἱ τῆς Ἐκκλησίας ὕμνοι, δύναται νὰ θεωρηθῆ μισροῦ λόγου ἀξία. Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι οἱ ἐπιχειροῦσαντες τὴν ἐπιδιόρθωσιν αὐτῆς περὶ τὸ 1813 κατέλιπον πολλὰ κενὰ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρασημαντικὴν, ἀλλὰ μὴ μεμψόμεθα αὐτοὺς καὶ τόσον, καθ' ὅσον καὶ ἡ μουσικῇ εἶναι ἐπιστήμη, πᾶσα δ' ἐπιστήμη δὲν τελειοποιεῖται εἰ μὴ διὰ χρόνου μακροῦ, δι' ἐπιστημόνων πολλῶν καὶ ἐμβριθῶν. Ἐκεῖνοι διαφάραξαν τὸν σκελετὸν οὕτως εἰπεῖν, τὰς δὲ σάρκας καὶ τὰ νεῦρα ἔδει οἱ μετ' αὐτοὺς νὰ δημιουργήσωσι καὶ ὡς πλείω κεντημένοι βοηθήματα, καὶ ἐν μὲλλον ἐλευθέρα βιῶντες ἀμφοσάρα καὶ ὡς ἔχοντες μεζὴ τὴν ἀμιλλαν, ἣν ἡ Εὐρωπ. μουσικῇ* παρέχει. Δύναται τις ὁμῶς νὰ ἀρνηθῆ ὅτι τὸ ὕψος διε-

* Ἐρμ. εἰς τὸν ἐν' φλμ. Χρυσ. καὶ τὰ ὄργανα δὲ ἐκείνα διὰ τοῦτο ἐπετέτραπτο τότε (τοῖς Ἰσραηλίταις) διὰ τε τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν καὶ διὰ τὸ κινεῖν αὐτοὺς εἰς ἀγάπην καὶ συμφωνίαν καὶ ἐγείρειν αὐτῶν.

τήρησαν το αυτό;

Ἄλλα πολλοὶ τῶν νεωτέρων ἱεροψαλτῶν (ὧν δὲν ἀναφέρομεν τὰ ὀνόματα σεβόμενοι τὰς γνώσεις τῶν) ἀποσκορακίζοντες πᾶν ὅτι ὕψος ἢ πολιὰ ἀρχαίτης ἐκκληροδότησε τῇ Ἐκκλησίᾳ, γρῶνται ἐν τοῖς μέλεσιν αὐτῶν τῇ Εὐρωπ. τετραφωνίᾳ, τῷ Εὐρωπαϊκῶν ὕψει, ἀλλ' ὕψει ὁμοιωθεὶς, ἀνευ ζωῆς καὶ μεταρσιώσεως εἰς τὴν ὕψην τοῦ οὐρανοῦ, ὕψει ἕως τέλους ἐντελῶς ἀκατάλληλῳ τοῖς μέλεσι τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν προτιθέμεθα διὰ τοῦτου νὰ πολεμήσωμεν τοὺς τριούτους καθ' ὅσον συγγάμομεν μικροὶ καὶ ἀραναῖς, πολλοὶ δὲ οἱ ἐν τῷ ἔθνῳ ἡμῶν μουσικοὶ ἐπιφανέστεροι, οἵτινες θέον ν' ἀναλαβῶσι τὸν ἀγῶνα, ἀγῶνα ὑπὲρ ζωτικωτάτου τῆς Ἐκκλησίας ἠθικοῦ συμφέροντος, ὡς κατωτέρω δευχθήσεται. Ἀποδέμεθα ἔμως ἐγκαρδίως βλέποντες ὅτι πολλοὶ τῶν προϊσταμένων ἀνέχονται ἀκούοντας ἐν Ἐκκλησίᾳ τοὺς ἀχρῖτους εὐρωπαϊσμούς, τὰς ὁμοιωθεῖς τετραφωνίας, αἵτινες παντὶ ἄλλῳ μέλει ἀρμόζουσιν, ἢ τῷ πλήρει δυνάμει καὶ τίνου Ἐκκλησιαστικῷ. Διότι ἐν ταῖς ναῖς προσερχόμεθα ἵνα δοξολογήσωμεν τὸν Πλάστην, δεηθῶμεν αὐτοῦ, προσευχηθῶμεν αὐτῷ, συμπάθωμεν τῷ Χριστῷ καὶ ταῖς ἀγίοις ποῖα δ' ἄλλη μουσική, ποῖον ἄλλο ὕψος θὰ παραστήσῃ τὴν κατάνυξιν, τὴν συγκίνησιν, τὴν μεγαλοπρέπειαν, τὸ σεβερὸν, κτλ. εἰ μὴ τὸ ποικιλώτατον καὶ εἰς φθορὰς πλοσιωτάτων Βυζαντινῶν, ὅπερ φαίνεται ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἀπεστάλη καὶ προωρίθη ὡς τὸ μόνον κατὰληλον πρὸς εἶναι καὶ δοξολογᾶν τοῦ Πλάστου; Ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων παραδειγμάτων ἀναφέρομεν τὸ τῆς Κασσίας κατανυκτικώτατον «Κύριε ἢ ἐν πολλὰς ἀμαρτίαις». Δύναται τὸ ἀπλοῦν στοιχεῖον τῆς Εὐρωπ. μουσικῆς νὰ σημάνη τὸ βροντώδες καὶ ἠχητικὸν ἐν τῷ «κρέτον τοῖς ὠτὶν ἠχηθεῖσα», ὅπως τοῦτο θὰ σημάνη ἐν τῇ Βυζαντινῇ μουσικῇ τὸ βαρὺ τῆς βαρείας καὶ τοῦ ἀντικεντημάτου, καὶ ὁ κυματισμὸς τοῦ ἔσου καὶ τῆς πετασσηῆς, ἢ τὸ σιωπηλὸν ἐν τῷ «εἶδος ἐκρίθη», ὅπως τοῦτο θὰ σημάνη τὸ ἐνδύφρονον τῆς ἡμετέρας, ἢ τὸ σεβερὸν ἐν τῷ «ἀμαρτιῶν μου τὰ πλήθη» ἢ «κρυμμάτων ἀδύσσοις». ὅπως τοῦτο θὰ σημάνη ἢ φθορὰ τοῦ πλ. β', πῶς δὲ καθ' ἕνα τὸ μέλος θὰ σημάνη τὸ μεγαλοπρεπὲς ὕψος τοῦ Βυζαντινοῦ πλ. δ'; Δὲν θὰ ἀισθανθῇ τις συγκίνησιν καὶ συγκίνησιν μεγάλην ἐκούων τὸ «Ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βαβυλῶνος» τοῦ Χουρμουζίου, ἢ ἐνθουσιασμὸν καὶ πρόμον αἰούων τὸ «Ὅταν τίθενται ὄρανοι» τοῦ Κωνσταντίνου, ἢ γὰρ καὶ ἀγαλλίασιν ἀκούων τὸ «Ἀναστάσεως ἡμέρα» Πέτρου τοῦ Χερσίτζ, ἐν περιορισθῶμεν εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα, ἅπαντα αἱ καλλιτέλατοι ἐκείνοι ἀρμόζοντες, τὰ σεμνώματα τῆς Ἐκκλησίας ἐκκληροδότησαν ἡμῖν; Ἄς καταδείξῃ τις ὅτι θὰ δυνηθῇ ψάλτης, εὐρωπαϊκῶν, διὰ τοῦ εὐρωπ. ὕψους νὰ συγκινήσῃ τὸσον, νὰ παραστήσῃ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ τῶν, καὶ πάντες ὑποχρωόμεν.

Αὐτῇ ἢ ἀξία τοῦ ἡμετέρου Βυζαντινοῦ ὕψους, ὅπερ τινὲς τῶν νεωτέρων ἱεροψαλτῶν ἐν τε τῷ ἑσωτερικῷ καὶ τῷ ἔξωτερικῷ ἢ λόγῳ νεωτερισμοῦ ἢ ἵνα θέλῃσι τὰ ὅσα καὶ μόνον τὰ ὅσα τῶν ἀκρατῶν του, (οἵτινες ἐν τοῖς καρφενίοις καὶ τοῖς

τὴν διάνοιν μεθ' ἡδονῆς ποιεῖν τὰ τὴν ὠφέλειαν παρεχόμενα καὶ εἰς πολλὴν βούλευσθαι αὐτοὺς ἄγειν σπουδὴν διὰ τῆς τοιαύτης ψυχαγωγίας) τὸ γὰρ βάνασον αὐτοῦν καὶ βῆθμον καὶ ἀναπεπτικὸς σοφίζόμενος ὁ Θεός, ἀρπυνίζων αὐτοὺς ταῦτα μεθώδων τῇ σοφίᾳ ἀνακεράσας τῷ νόμῳ τῆς προοιδρίας τὸ ἴδῃ τῆς μελωδίας.

μελοδράματι μόνον τοιοῦτου εἶδους ὕψην εἰθόθησαν νὰ ἀκούωσιν) ἀπεισοράκιαν. Ὁ ψάλτης ἐκλήθη εἰς τὸ ὕψηλον καὶ εὐρανοπρεπὲς τοῦτο ἐπάγγελμα τοῦ ἵνα κεντήσῃ τὴν καρδίαν τῆς θρησκευτικότητος τῶν ἀκρατῶν του καὶ ν' ἀναχωρηθῇ τὸν πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν θρησκείαν ἔρωτα τοῦτο δὲ οὐδ' ἄλλῃ τὸ εὐρωπαϊκὸν ὕψος κατορθοῖ, καθ' ὅσον τοῦτο δι' ἄλλα μέλη καὶ ἄσματα πέπλασται καὶ προωρίθη. Ὁ προσκυνητὴς δὲν προσέρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἵνα ἀκούσῃ καὶ μόνον ἄσματα ἢ ὕμνους, καὶ μετὰ ταῦτα ἀναχωρηθῇ φέρων τὰς καλὰς ἢ κακὰς περὶ τοῦ ψάλτου ἐντυπώσεις, ἀλλ' ἵνα, ἀκούων τὰ βροντώδη, τὰ γλαφυρώτατα, τὰ πλήρη ἐρμύτητος καὶ ζωῆς τροπία ἐκφραζόμενα ἐν τῷ ἀπαρχαίλλῳ ἐκκλησιαστικῷ ὕψει, εἰδεξῆται ταῦτα σύσσωμα ἐντὸς τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς καὶ μεταρσιωθῇ εἰς ὕψος οὐράνιον καὶ ἐν τούτῳ ἐγκραταίῃ ἢ τέχνῃ καὶ προσοχῇ τοῦ Βυζαντινοῦ ψάλτου.

Ἐκ τούτων πᾶς τις κατανοεῖ ὅτι ἐν τῷ ναῷ ὁ ψάλτης στοιχεῖ ἕσον καὶ ὁ ἱεροκῆρυξ, καὶ ὡς ὁ δευτὸς ἱεροκῆρυξ ἐν τῇ πρωτοτύπῳ καὶ θλυμπίᾳ ἀτικῇ ῥητορικῇ τέχνῃ ἀραρπάζει τοὺς ἀκρατὰς ψυχῇ τε καὶ σώματι καὶ ἠρωτικώτατα ἐμβάλλει ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν τὰς ἀληθείας, ἃς κηρύττει. εὐτω καὶ ὁ ψάλτης ἐν τῷ ἐκφρασιτικώτῳ Βυζαντινῷ ὕψει ἐμβάλλει καὶ ἐντυπῶν εἰς τὴν καρδίαν ἐκάστου τὰ μελίφρονα, τὰ πλήρη σημασίας καὶ ὕψους καὶ μεγαλείου καὶ ζωῆς ἐκκλησιαστικὰ μέλη. Καὶ ὡς οἱ κατὰ τόπους ὄρχηστῆς καὶ ἱερεῖς καὶ προϊστάμενοι τῶν Ἐκκλησιῶν εὐθύνονται δὲ τὴν ἐπὶ τῶν ἀκρατῶν ἐπίδρασιν ἢ μὴ τοῦ ἱεροκῆρυκος, οὕτως εὐθύνονται καὶ ἔσαν ἀνέχονται ὑπὸ τὰ ἔμματα αὐτῶν ψάλτας ψάλλοντας τὰ ἐνθουσιώδη τῆς Ἐκκλησίας μέλη ἐν θλῶς ἀκατάλληλῳ ὕψει. Ἄς λέξωσι δ' ὑπόψῃ οἱ τοιαῦτα ἀνεχόμενοι ὅτι ἀσεβεῖς καὶ θεινὸν χριστιανοὶ ἔντες νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸ παλαιὸν Βυζαντινὸν ὕψος, τοὺς μεγαλοπρεπεῖς καὶ ποικιλωτάτους ἤχους, οἷς οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἐχρήσαντο πρὸς εἶναι καὶ δοξολογίαν τοῦ Πλάστου, πρὸς κατάνυξιν καὶ προσευχῇ, πρὸς συγκίνησιν καὶ μετάνοιαν, λυπηρὸν δὲ Ἕλληνας ἔντες ν' ἀφήσωμεν τοὺς τρόπους, δι' ὧν οἱ πρόγονοὶ ἡμῶν ὕμνον καὶ ἐδοξολόγησαν τὸ ὑπέρτατον αὐτῶν ἐν, γὰρ ἰν μὴς ἀπλῆς πρὸς τὸν Εὐρωπαϊκὸν ἀεροφροσύνης, ἐνῶ πάντα ἀρχαίτης διαφυλάττεται ὡς καμῆλον καὶ ὡς κέρην ὀφθαλμοῦ. Ἄς μὴ εὐρίσκωσιν ἀδικαιολόγητον ἀφορμὴν τὸ ἐκτενὲς μελῶν τινων, ἰδίᾳ δὲ τῶν Χερουδικῶν, διότι εἰσὶ καὶ ἄλλα συντομώτερα, οὔτε τὸ κακῶντων αὐτῶν, ὅπερ γινώσκεται ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ τετραφωνίᾳ, καθ' ὅσον, «ἦ αἱ Μούσαι οὐ προσμειδίωσιν, οὕτως μὴ γενέσθω Παρισιώδης».

Ἔστωσαν τὰ ὀλίγια ταῦτα ἱκανὰ παντὶ ἐπιχειροῦντι νὰ καταστρέψῃ καμῆλια σεβαστὰ, παντὶ ἐκδίδοντι εἰς φῶς ἢ ψάλλοντι τὰ τῆς ἐκκλησίας μέλη ἐν ὕψει ἄλλῳ καὶ μὴ Βυζαντινῷ.

Ἐν Ζωνδῆγῃ. ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΒΑΝΤΖΙΟΣ

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

* * Ὁ Τσάρης Νικόλαος ὁ Β' φροντίζει πολὺ περὶ τῶν Κρητῶν. Κατὰ διαταγὴν ἐκ Πετρούπολεως ὁ πρῶτος τῆς Ρωσίας ἐν Ἀθήναις, ἐργάζεται ὑπὲρ ἱερούσεως ἐν Χανίοις Νοσοκομείου κληρικῆς μετὰ τῶν ἐκκαρτημάτων. Ἰατρικὰ βοήθειαι

καὶ φάρμακα διανεμόνται δωρεάν εἰς πάντας τοὺς πτωχοὺς Κρήτας, ἀδικητικῶς θρησκείας. Πρόκειται ἐπίσης νὰ ἰδρωθῆ μέγα πλῆρες νοσοκομεῖον ἐν Κρήτῃ δαπάνῃ τῆς βρωτικῆς κυβερνήσεως.

Καὶ ἀμαξίτη δὲ ἔδδς κατασκευάσθη μεταξὺ Ῥεθύμνου καὶ τῶν Χανίων, εἰς μνήμην τῆς διακομῆς τῶν βρωτικῶν στρατευμάτων ἐν Ῥεθύμνῳ, χρηρηγούσης τῆς βρωτικῆς ἐπίσης κυβερνήσεως.

* * * Ὁ Ἄλφρεδὸς Δρεῦφούδς ἀπελύθη μὲν τῆς φυλακῆς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῆς δημοσίας ἀρχῆς.

Ἵρεῖλει τῶνόντι τὰ ἐξῆς μεγάλα ποσὰ τῇ κυρίῃ Θέμιδι:
1-ον. Τὴν ἀξίαν μεταφορᾶς διαφόρων πραγμάτων, χρῆσι μυστάντων εἰς τὰς ἀποδείξεις.

2-ον. Τὴν ἀμοιβὴν τῶν ὑγεινόμενων, ἰατρῶν, χειρουργῶν πολιτικῶν, πραγματογνομόνων, ἐρμηγέων, μεταρραστῶν, καὶ ἄλλων κλητευθέντων εἰς τὸ Δικαστήριον.

3-ον. Τὰς εἰς πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς μάρτυρας πληρωθείσας ἀποζημιώσεις.

4-ον. Τὴν δαπάνην τῆς φυλακῆς τῶν ἐνσφαγίστων καὶ λοιπῶν ἐν ἀποθήκῃς φυλακτεμένων.

5-ον. Ἀποζημιώσεις ὁδοποιρίας, μεταφορᾶς καὶ διακομῆς, πληρωθείσας εἰς τὰ μέλη τῶν στρατιωτικῶν δικαστηρίων, ὡς καὶ πάσης ἄλλης ἀναγκαίας δαπάνης.

6-ον. Τὰ ταχυδρομικὰ τῶν ἐπιστολῶν καὶ δεμάτων διὰ τὴν προδικασίαν κτλ. κτλ. κτλ.

Ἄν εἰς ταῦτα προστεθῶσι καὶ αἱ ἰδιαιτέριαι τοῦ καταδικασθέντος καὶ τῆς οἰκογενείας του δαπάναι δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ὅτι ὁ λογαριασμὸς θὰ εἶναι βαρύντατος.

Οὐδέποτε ἐλευθερία ἠγοράσθη ἀντὶ τοιοῦτου πσοῦ!

* * * Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ἤρχισε καὶ πρὸς ἡμῖν ὁ τῶν ἀμπέλων τρυγητὸς, ὅστις, ὡς ἐκ τῶν τιμῶν φαίνεται, ὑπερέχει κατὰ πολὺ ἐν ἀφρονίᾳ τὸν τοῦ περυσινοῦ, μεθ' ὅλα πολυλαχθέν ἐνεκα τῆς ἀνομβρίας, χαλάξης καὶ πλημμύρας, ἐγεροθέντα παράπαν. Ὁ οἶνος, ὅστις τιμᾶται 4 γρ. τὸ κοιλόν θὰ κατέλθῃ, ἐλπίζεται, ἀναλόγως. Εὐλογησόμεν καὶ δοξάσωμεν τὸν Δοστέρα παντὸς ἀγαθοῦ καὶ πάλιν, διότι ἠυδόνητε, ἀνατέλλων τὸν ἥλιον Αὐτοῦ, βρέχων ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους καὶ χαρίζόμενος εὐκρασίαν ἀέρων, εὐφορίαν τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ κέρους εἰρηνικῆς, ὡς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αἰτούμεθα, νὰ ἐμπλήσῃ τὰς καρδίαις ἡμῶν χάρις καὶ εὐφροσύνης!

* * * Καὶ ἄλλοτε, γράροντες περὶ τῆς μεγαλειοδοῦλου ταύτης ἐπιχειρήσεως τῆς «Παραφράσεως τῶν Ἀπάντων τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου» τοῦ διαπύρου ἐν ζήλῳ Χριστοῦ διακιομένου, γνωστοῦ ἀνὰ πάντα τὸν ἑρθεδοξὸν χριστιανικὸν κόσμον Κυρίου Μιχαὴλ Γαλανοῦ, ἐνεκωμιάζαμεν τὸ τε ὄψος τῆς προκίρσεως καὶ τὸ βάθος τῆς φιλεργίας τοῦ ἀόκνου τούτου καὶ γνησίου τῶν ἡμερῶν ἡμῶν στρατιώτου τοῦ Σωτήρος, ὅστις ἀπὸ ἐτῶν ἐν διηγεκεί καὶ τακτικῶ κηρύγματι, διὰ τῆς ἐβρύσεως χριστιανικῶν συλλόγων χριστιανικῶν περιοδικῶν, τοῦ παραδείγματος, τοῦ λόγου καὶ τῆς εὐχερῆς καὶ πλατείως βεσῆσης καὶ διακομινομένης αὐτοῦ γραφίδος, ἐξακολουθεῖ καλλεργῶν τὸν ἀμπέλωνα τοῦ Κυρίου, πολλῶν ψυχῶν σωτηρίας ἄσας γενόμενος.

Ἦδη δὲ ἔχοντες ἐν ἔψει τὰ δύο πρῶτα τεύχη τῆς παραφράσεως τοῦ Χρυσοστόμου, σπεύδομεν καὶ πάλιν νὰ συγχαρώμεν αὐτῷ καὶ νὰ παρακαλέσωμεν ἕνα ἐπιμὸνος ἐν Κυρίῳ ἐπι-

διώξῃ τὴν τελείωσιν τοῦ μεγάλου τούτου ἔργου ἀναλογιζόμενος οἶον καὶ πόσου μεγάλου καὶ πολυσχιδοῦς καλοῦ πρῆξενος γίνεσται καὶ ὅσον εὐλογιῶν τοῦ Κυρίου ἄξιος καθίσταται διὰ τῆς δημοσιεύσεως καὶ τῆς πλουσίας καταβολῆς τοιοῦτων σπερμάτων τῆς β-λοφ δηλ. τῷ θυλάκῳ διασκορπίσεως καὶ ἀπλοποιήσεως τῶν Ἀπάντων τοῦ Χρυσοστόμου, ὧν ἡ πολυδάπανος κτήσις καὶ ἡ δυσχερῆς χρῆσις εἰς ἐλαχίστους, τοῖς δακτύλοις ἀριθμομένους προσίτη καθίσταται.

Ἐν μόνον τολμῶμεν καὶ πάλιν νὰ παρακαλέσωμεν τοὺς ζήλωτάς παραφραστάς. Δὲν εἶναι ἄρα γε δυνατόν νὰ συνεκτιπῶται καὶ τὸ προτότυπον; Ἡ τιμὴ τῶν τευχῶν θὰ μὲν πάλιν ἢ αὐτῆ· ἢ ἀνάγκωσι θὰ γείνην τερπνοτέρα καὶ ἐλευστικωτέρα, καὶ οἱ συνδρομηταί, φρονούμεν, θὰ πολλαπλασιασθῶσιν. Πρὸς τούτους εἰς τὴν παράφρασιν θὰ ἐπεθυροῦμεν οὐχὶ τὴν ἀκριβοῦς κατὰ λέξιν ἐρμηγείαν, ὅπερ τραγείλν πως, κομματικὴν, βαρῦθυμον καὶ δυσανάγνωστον καθιστᾷ τὴν φρασετικὴν πλοκήν, ἀλλὰ τὴν ἐλευθερωτέραν πως τοῦ κειμένου παράφρασιν, τὴν ἐπιένδυτον καὶ ἀμείλιχον τῶν χρυσοστομικῶν ἐνοιῶν διὰ τῶν λέγων, ἱματων τῆς νῦν καθαρευούσης καὶ τῆς ἑμαλωτέρας καὶ μουσικωτέρας τῶν λέξεων τάξιθετήσεως.

Ὁ κόπος οὗτος, ὅστις δύναται νὰ γείνη καὶ τῇ βοηθείᾳ ἐνὸς ἀναγινώσκοντος καὶ ἐτέρου ὑπαγορεύοντος, μεγάλως θὰ διευκολύνῃ τὸν σκοπὸν τῶν παραφραστῶν. Ὅπως ἴπτεται ὁμοίως μέγας ὁ ἔπαινος καὶ μεγάλη ἔσται ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἀόκνων καὶ ἐπιγλωττοτάτων ἀδελφῶν κηρύκων τοῦ Χριστοῦ, ὧν οἱ μέγθοι ἀπὸ πολλοῦ κοσμοῦσι τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀσπίλον ν μορην, τὴν Ἐκκλησίαν, καύχημα κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐχούσης αὐτοῦ.

* * * Συγχαίροντες μετὰ τῶν πολλῶν ἐνταῦθα φίλων, ἐν ἀγαλλίασει ἀγγέλλομεν τοὺς ἀρραξῶνας τοῦ ἐν τῷ ἐνταῦθα Ὀθωμανικῷ Ἐμπορικῷ Πρακτορείῳ Γραμματέως καὶ Ἀναπληρωτοῦ, φίλου ἡμῶν Κυρίου Ἀθανασίου Τ. Καζάνα μετὰ τῆς σεμνῆς καὶ χαριτοδρότου δεσποινίδος Ἀρετῆς Δ. Πικραδοπούλου.

Ὁ Κύριος Ἰωάννης Ἀσπριώτης, διδάκτωρ τῆς φιλολογίας καὶ πρῶτην Γυμνασιάρχης, δέχεται παραδέσει εἰς τὴν Γερμανικὴν, Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν γλῶσσαν. Οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσι παρ' αὐτοῦ ἰδιαιτέρα μαθήματα, ἄς ἀποταθῶσι πρὸς τὸν ἴδιον ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ (ἔδδς Τετάρ Σαμοῦλ, Ἄρ. 91 Π.Τ.).

Μαθήματα μουσικῆς.

Ἀπὸ τῆς 15-ης Ὀκτωβρίου ἀρχεται ἡ συστηματικὴ διδασκαλίς τῆς θεωρητικῆς καὶ φωνητικῆς μουσικῆς παρὰ τοῦ κ. Β. Ν. Γουναροπούλου, ἀντὶ μετρίας ἀμοιβῆς.

Οἱ βουλόμενοι ἀποταθῶσιν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς «Πανδαισίας».

Ἀναγγέλλω εἰς τὸ σεβαστὸν κοινόν, ὅτι μετέβρα τὸ ὑποδημασιοποιεῖον μου ἀπέραντι τοῦ Α-ου ἀστυνομικοῦ τιμήματος, παραπλεύρωσ τοῦ κουρείου τοῦ κ. Γρ. Χαδοῦμογλου.

Βά:να Μεθ' ὑπολήψεως τῆ 1η 7)βρίου 1899. Ἰάκωβος Βαδλίενας 3—3

Α Δ Δ Η Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Πανοσιολογ. Ἱερομονάχῳ Κ-φ Ἰωακείμ. Εὐσταθιάδῃ, Ἱωάννη Λαουράρη, Παναγιώτῃ Πάντου· Ἐ ν τ α ὦ α. Κ-φ Κωνσταντίνῳ Ταπακηνόγλῳ Κ ω ν σ τ α ὦ α. δ. ζ α' συνδρομῇ ἐλήθρη· εὐχαριστοῦμεν.